

ZAMONAVIY TA'LIM TIZIMIDAGI YUTUQLAR VA KAMCHILIKLAR

Xidirova Qizlarbas

*Surxondaryo viloyati Uzun tumanidagi
65- maktabning boshlang'ich sinf o'qituvchisi*

Annotatsiya: Mazkur ishda zamonaviy ta'lim tizimining asosiy afzalliklari yoritilgan. Unda interaktiv metodlar, raqamli texnologiyalar, individual yondashuv va masofaviy ta'lim imkoniyatlarining o'quv jarayoniga ijobiy ta'siri tahlil qilinadi. Shuningdek, zamonaviy ta'limning o'quvchilar faolligini oshirish, mustaqil fikrlash va amaliy ko'nikmalarni shakllantirishdagi o'rni ko'rsatib o'tilgan. Tadqiqotda ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiluvchi innovatsion yondashuvlar muhim o'rin tutadi.

Kalit so'zlar; zamonaviy ta'lim , metodika , internet asri , ta'lim muassalari , ta'lim jarayoni , maktab , oliy o'quv yurtari

Zamonaviy ta'lim XXI asrda maktablar va ta'lim muassasalarida o'qitiladigan ta'limning eng so'nggi va zamonaviy versiyasidir. Zamonaviy ta'lim nafaqat Savdo, fan va san'atning taniqli akademik fanlariga e'tibor qaratadi, balki talabalarda ijodiy fikrlash, hayotiy ko'nikmalar, qadriyatlar ta'limi, tahliliy ko'nikmalar va qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan. Zamonaviy ta'lim shuningdek, o'quvchilarga bilim berish va o'quv jarayonini yanada qiziqarli va qiziqarli qilish uchun mobil ilovalar, YouTube, podkastlar, elektron kitoblar, filmlar kabi eng yangi texnologiyalardan foydalanadi. Biz hammamiz o'qituvchiga yo'naltirilgan sinfda, o'qituvchi oldinda, talabalar chiroyli qatorlarda o'tirib, ma'ruza tinglaydigan va eslatma oladigan tizimda ta'lim oldik. Bu tizim ma'lum darajada ta'lim tizimimizning o'zagi bo'lib kelgan va hozir ham tashkil etadi. Maktablar o'nlab yillar davomida unga tayangan va yaqinda katta o'zgarishlarga duch kelgan. XXI asrda texnologiya kundalik hayotimizning ajralmas qismiga aylandi. Bu bizning dunyomizni, eng muhimi, ta'lim tizimimizni tubdan isloh qilishdan boshqa hech narsa keltirmaganini hech birimiz inkor eta olmaymiz. Duskadan oq doskagacha va endi aqlli doskagacha texnologiya bizning asosiy tadqiqot, bilim va o'qitish manbamizga aylandi. Ushbu blog zamonaviy ta'lim tizimi va uning o'qitishning an'anaviy usullarini qanday o'zgartirishi haqida bir oz yoritib beradi. Misol tariqasida Hindiston ta'lim tizimi qadimiy og'zaki ta'limda, shuningdek, keyinchalik inglizlar tomonidan rasmiy ta'limga ko'ra o'zgartirilgan Gurukul ta'lim tizimida chuqur ildizlarga ega .Gurukul ta'lim tizimi turar joy ta'lim tizimining bir shakli bo'lib, unda talabalar o'qituvchi yoki "Acharya" ning uyi bo'lgan va ta'lim markazi bo'lib xizmat qilgan Gurukulda yashagan. Bu ta'lim tizimining yadrosi intizom va mehnatsevarlik tamoyillarida yotadi. Talabalar o'z guruslaridan o'rganishlari va olgan bilimlarini amaliy hayotda qo'llashlari kerak edi. Talaba va

o'qituvchi o'rtasidagi munosabatlar muqaddasdir va u ko'pincha rasmiy to'lovlarni o'z ichiga olmaydi, lekin Gurudakshina talaba o'qituvchiga ularning tinimsiz yordamiga hurmat sifatida taklif qilgani. Ushbu ta'lim tizimi Vediklar davrida qadim zamonlarda boshlangan, o'shanda rasmiy ta'limning alohida shakli mavjud bo'lmagan, ammo o'rganish mahoratga asoslangan va Vedalar, Puranalar va muqaddas matnlarga asoslangan bo'lib, ular talabalarning bilim ufqlarini kengaytirish uchun zarur qo'llanma bo'lgan.

Hindistondagi zamonaviy ta'limning asosiy xususiyatlari:

- Hindistonda zamonaviy ta'lim 1830-yillarda ingliz mustamlakachilari tomonidan Hindistonda Lord Tomas Babington Makoley tomonidan kiritilgan ingliz tili bilan birga olib kelingan.
- Nalanda universitetida metafizika va falsafa ilgari o'rganilgan bo'lsa, inglizlar tomonidan olib kelingan yangi zamonaviy ta'lim tizimi fan va matematika kabi akademik fanlarga qaratilgan.
- Hindiston inglizlardan ozod bo'lgach, asosiy ta'lim ayniqsa 6-14 yosh uchun majburiy bo'lib, butun mamlakat bo'ylab maktablar qurilgan.
- XXI-asrda Hindistonning zamonaviy yoshi ta'lim tizimi o'rganishni uchun yangi yondashuv tashkil onlayn ta'lim uchun mahorat-rivojlantirish kurslarida, raqamli ta'lim platformalar tizimi tasnifi foydalanish, shuningdek ta'lim texnologiyasi auditoriyalarda va yangi joriy yangi ta'lim siyosati yuritilgan.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Adabiyotlar va tadqiqotchi olimlar ilmiy ishlari shuni ko'rsatdiki an'anaviy ta'lim tizimini va zamonaviy ta'lim tizimi ta'lim sifatini ta'minlash. kadrlar tayyorlashda turli modelining o'rganish va tahlili shuni ko'rsatadiki, tizimining asosiy kamchiliklari uning tizimdagi demokratik va bozor o'zgarishlari talablariga javob bermasligidir. Ta'lim tizimi, fan va ishlab chiqarishning o'zaro yaqin aloqasi va o'zaro integratsiyasi ta'minlanmaganligini ko'rsatdi.

Foydalanuvchilar, ya'ni ta'lim oluvchilar yaxshi natijalarga erishishi maqsad qilgan xolda zamonaviy ta'lim yoki onlayn ta'limni afzal ko'rishadi. Elektron ta'lim sanoati jadal rivojlanmoqda. Ko'pgina kompaniyalar ta'lim oluvchilar uchun eng mos bo'lgan eng yaxshi moslashtirilgan ta'lim jarayoni uchun maxsus eLearning portalini ishlab chiqmoqda.

MUHOKAMA

Zamonaviy ta'limning ahamiyati va uning an'anaviy ta'limdan nimasi bilan farq qilishini o'rganmoqchimisiz? Zamonaviy ta'lim bo'yicha ba'zi muhim tadqiqot natijalarini ko'rib chiqsak:

An'anaviy ta'lim va zamonaviy ta'lim

O'qituvchi markazlashgan O'quvchiga yo'naltirilgan

Mavzuga oid bilimlar Mavzuga oid va malakaga

Bilimlarni bir tomonlama uzatish asoslangan bilim
 Passiv va bilimli Bilimlarni ko'p tomonlama
 Nazariy uzatish
 Interaktiv va qiziqarli
 Saraton va amaliy

Nima uchun zamonaviy ta'lim muhim? Zamonaviy ta'lim an'anaviy o'qitish usullaridan sezilarli darajada farq qiladi va bugungi kunda maktablarda fan va texnologiyaga ko'proq e'tibor qaratgan holda keng qo'llaniladi. Progressiv zamonaviy ta'lim barcha o'quvchilar bir xil tushunish darajasida deb o'ylashdan ko'ra ko'proq talaba ehtiyojlariga e'tibor qaratadi. U so'roq qilish, tushuntirish, ko'rsatish va hamkorlik qilish usullarini o'z ichiga olgan faoliyatga asoslangan. Zamonaviy ta'lim asosan onlayn. Onlayn ta'lim, mustaqil ta'lim usullari ne'mat. Onlayn o'quvchilar o'zlarining akademik maqsadlariga erishish yo'lida o'zlarini yo'naltirishlari va o'z-o'zini rag'batlantirishlari kerak. Bu asosan visual o'rganish usuliga tayanadi. Keling, zamonaviy ta'lim tizimining afzalliklari va kamchiliklarini ko'rib chiqaylik. Zamonaviy ta'lim tizimining afzalliklari Masofaviy ta'lim: Siz istalgan universitetda o'qishingiz mumkin. Agar siz u erga borolmasangiz yoki pul to'lay olmasangiz ham, bu sizga uydan turib onlayn o'qish imkonini beradi. Har bir universitet masofaviy ta'limga ham ahamiyat beradi. Masofaviy ta'lim sizga va kasbingizga mos keladigan har qanday kursni tanlashga yordam beradi. Moslashuvchanlik: Siz istalgan vaqtda istalgan joydan o'rganishingiz mumkin, kampusga borish shart emas. Siz o'zingizning tezligingiz bo'yicha o'rganishingiz mumkin. Talabalarga yo'naltirilgan: Onlayn ta'lim talabalarga qaratilgan. Talaba o'zini yaxshilash kerak bo'lgan sohalarga ko'proq e'tibor qaratadi va ularga chuqur bilim beradi. Kam xarajat: Sayohat narxi yo'q, chunki siz uydan o'rganishingiz mumkin. Sinf xonasi va o'qituvchilar uchun to'lovlarni to'lashga hojat yo'q. Zamonaviy ta'lim tizimining kamchiliklari Ijtimoiy o'zaro ta'sirning etishmasligi: Onlayn o'quv kurslari o'z-o'zidan o'tkaziladigan kurslardir.

Bu o'quvchilarga tengdoshlari bilan munosabatlarni rivojlantirishni qiyinlashtiradi. Cheklangan ijtimoiy shovqin va yuzma-yuz muloqot yo'q. Chalg'itish imkoniyati: Kamroq qat'iyatli va o'z-o'zini motivatsiyasi yo'q o'quvchilarning chalg'itish ehtimoli juda yuqori. O'quvchilar o'z o'qishlarini yo'qotib, boshqa narsa bilan shug'ullanishadi. O'quvchilar izolyatsiya qilinadi: o'quvchilar tashqi dunyo bilan hech qanday aloqada bo'lmaydilar, bu o'quvchini yolg'iz va izolyatsiya qilingan his qilish uchun yuqori imkoniyat yaratadi. An'anaviy ta'lim tizimi An'anaviy ta'limda o'quvchilar ma'lum bir vaqtda va ma'lum bir joyda tom ostida to'planadi. An'anaviy ta'limning o'qitish uslubi o'qituvchi tomonidan boshqariladi. Talabalar o'zlarining shubhalarini bartaraf etish uchun tengdoshlari bilan muhokama qilishadi yoki xuddi shunday qilish uchun darsdan keyin o'qituvchi bilan muloqot qilishadi. O'quvchining olgan bilimi o'qituvchining bilimiga bog'liq. Keling, an'anaviy ta'limning afzalliklari

va kamchiliklarini ko'rib chiqaylik. An'anaviy ta'lim tizimining afzalliklari

Vaqtinchalik : Talabalar har bir davr uchun ma'lum vaqt va tanaffus uchun vaqt ajratadilar. Bu vaqtning barchasi boshida rejalashtirilgan, talabalar ushbu tartibni bajaradilar va ularni o'z vaqtida va intizomli qiladilar.

Ijtimoiy o'zaro ta'sirlar : Talabalar o'z tengdoshlari bilan o'zaro munosabatda bo'lib, ularga xarakterni shakllantirishda yordam beradi. Ular boshqalarni baham ko'rishni va hurmat qilishni o'rganadilar.

Sinfdan tashqari mashg'ulotlar : Bu talabalarga yashirin iste'dodlarini boshqalarga namoyish qilish imkoniyatini beradi. Bu ularga o'z iste'dodlari uchun tan olinishiga va hayotlarida ustun bo'lishga yordam beradi.

Yuzma-yuz muloqot : Talabalar o'z o'qituvchilari bilan bevosita muloqot qilishlari mumkin. Ular o'zlarining shubhalari bo'lgan sohalarda savollar va ko'proq tushuntirishlar berishlari mumkin.

An'anaviy ta'lim tizimining kamchiliklari

Umumlashtirilgan ta'lim : Barcha o'quvchilar uchun umumlashtirilgan ta'lim ular uchun qiziq bo'lgan narsalarni o'rganishni qiyinlashtiradi. Turli o'quvchilar turli xil iste'dod va qiziqishlarga ega bo'lib, bu umumiy ta'lim ta'minlay olmaydi. Talabalar o'zlari yaxshi bo'lmagan o'qish uchun ko'proq vaqt va kuch sarflashadi va bu ularning kelajakdagi kareralarida yordam bermaydi.

Passiv tinglovchilar: An'anaviy ta'limda talabalar o'z o'qituvchilarini tinglashlari kerak. Ba'zan o'quvchilar o'qituvchilarni tinglashga harakat qilmaydilar. Ular ma'ruzalarga qiziqish bildirmaydilar va passiv tinglovchilarga aylanishadi.

Moslashuvchan vaqt yo'q: An'anaviy ta'lim o'qish qiyin bo'lgan qat'iy jadvalga amal qiladi. Talabalar buni engishda qiyinchiliklarga duch kelishadi.

Qimmat: Bu juda qimmat, chunki maktab ma'lum shart-sharoitlarni ta'minlaydi va o'qituvchilari uchun o'qish to'lovi va hokazo. Hamma ham bunga qodir emas va oxir-oqibat kredit olishga qodir. O'qituvchiga yo'naltirilgan ta'lim :

O'qituvchi va kitoblar asosiy ma'lumot manbalaridir. Talabalar yangi narsalarni o'rganishga qodir emaslar va ularning bilimlari kitoblar va o'qituvchilar tomonidan berilgan bilimlar bilan cheklanadi. Shuningdek xozirgi kunda rijoqlanib borayotgan aqlli ta'lim, ya'ni onlayn ta'limning paydo bo'lishiga tuxtaladigan bo'lsak zamonaviy ta'limning asosiy xususiyatlaridan biri bo'lib, onlayn ta'lim zamonaviy davrda o'quv jarayoni va pedagogikaning muhim qismiga aylandi. Har qanday vaqtda va istalgan joyda har qanday narsani o'rganishning keng ko'lamini taklif qiladigan Internet har qanday yoshdagi odamlarni o'z ko'nikmalarini taqdim etish va ta'limning turli sohalari bo'yicha tajribalarini kengaytirish uchun qabul qiladigan keng bilimlar hovuziga aylandi. Bundan tashqari, onlayn ta'lim o'qitish va o'rganishning interaktiv jarayonini osonlashtirish uchun texnologiyadan foydalangan holda Smart Education ning tarkibiy qismidir. Ta'lim texnologiyasi ahamiyati , bugungi kunda muhim ahamiyatga ega va faqat bir faoliyat tarmoq ulanishi va smartfon, planshet yoki kompyuter yordamida har bir joyda hech narsa va o'rganish mumkin.

Xulosa Xulosa qilib aytganda, ta'lim tizimining ijobiy va salbiy tomonlari bor. Hozirgi sharoitga ko'ra, zamonaviy ta'lim tizimi an'anaviy ta'lim tizimidan yaxshiroq. Zamonvay ta'lim tizimida ayniqsa, ta'lim jarayonini mazmunli tashkil etish uchun zamonaviy texnik vositalardan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Jumladan, texnologiya, axborot, kompyuter, multimedia, internet, masofali o'qitish, yagona axborot muhiti va shunga o'xshash axborot-kommunikasion texnologiyalarning zamonaviy vositalaridan foydalanish o'zining samarasini bermoqda.

FOYDANANILGAN ADABIYOTLAR

1. Kuralov, Y. A. (2021). ELEKTRON RAQAMLI IMZO ALGORITMLARINING QIYOSIY TAHLILI (RSA, ELGAMAL, DSA). Academic research in educational sciences, 2(5), 428-438.
2. Abdullaevich, K. Y. (2020). Development of geometric creativity of secondary school students by computer. International Journal of Scientific and Technology Research, 9(2), 4572-4576.
3. Boymurodov, A. K. (2020). PROSPECTS FOR THE INTRODUCTION OF INNOVATIVE CLUSTER METHODS IN TEACHING COMPUTER SCIENCE IN THE GENERAL SECONDARY EDUCATION SYSTEM OF TASHKENT REGION. Theoretical & Applied Science, (7), 308-311.
4. Боймурдов, А. Х. (2021 г.). ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИДА АХБОРОТ ТЕХНООГИЯЛАРИ ВА ИНТЕРФОАЛ МЕТОДЛАР ИНТЕГРАТСИЯСИ. Академические исследования в области педагогических наук, 2 (3).
5. Abdukarimovich, G. N., & Gofurovich, A. Z. (2021). GENERAL CHARACTERISTICS OF SYSTEMS WITH REDUCED OBJECTS. WEB OF SCIENTEFIC: International scientefic research journal, 2(5), 557561.
6. Allamova, S. S., & Sultanov B. (2021). INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE CONTEXT OF A COMPETENCE APPROACH. Экономика и социум, 3(82), 755-759.
1. Academic Research in Educational Sciences VOLUME 2 | ISSUE 11 | 2021
2. ISSN: 2181-1385
3. Scientific Journal Impact Factor (SJIF) 2021: 5.723 Directory Indexing of International Research Journals-CiteFactor 2020-21: 0.89
4. DOI: 10.24412/2181-1385-2021-11-1126-1130
7. Boymurodov, A. (2020). INTEGRATION OF GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS AND HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE INNOVATIVE CLUSTER OF PEDAGOGICAL EDUCATION. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences, 8(8), 1-5.
8. Khurramov, A. J., Seytov, A. J., Azimkulov, S. N., Sherbaev, M. R., .Kudaybergenov, A. A., & Khasanova, S. K. (2021). Optimal control of pumping station operation modes by cascades of the Karshi main canal. International Journal

of Advanced Research in Science, Engineering and Technology, 8(4), 17177-17185.

9. Makhmudova, D. M., & Khurramov, A. J. (2021). Improvement of Technique of Designing and Teaching Learning Process in the course "Methods of Teaching Mathematics. International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE), 9(2), 5244-5249.
10. Не можете найти то, что вам нужно? Попробуйте сервис подбора литературы.
11. Melieva, M. D., & Abdullaevich, K. Y. (2020). METHODOLOGY OF DEVELOPING CREATIVE COMPETENCE IN STUDENTS WITH